

**Programmes for eradication, control and surveillance of animal diseases and zoonoses
submitted for obtaining EU financial contribution**

**Annex II: Control programme – Reduction of prevalence of *Salmonella* serotypes
in certain poultry populations**

Member States seeking an EU financial contribution for national programmes of eradication, control and surveillance shall submit online this document completely filled out by the 31 May of the year preceding its implementation (part 2.1 of Annex I to the Single Market Programme Regulation).

Due to the late adoption of the SMP regulation all programmes will be submitted to be approved technically for 2021 and 2022.

Therefore, this document shall also be filled out and submitted after selection of the options:

This programme is multiannual: "YES"

Request for Union cofinancing from beginning 2021 to end of 2022.

If encountering difficulties:

- concerning the information requested, please contact SANTE-VET-PROG@ec.europa.eu.

- on the technical point of view, please contact SANTE-BI@ec.europa.eu, include in your message a printscreen of the complete window where the problem appears and the version of this pdf:

Instructions to complete the form:

- 1) You can attach documents (.doc, .xls, .pdf, etc) to complete your report using the button "Add attachments" on the last page of the form.
- 2) Before submitting this form, please use the button "Verify form"(bottom right of each page). If needed, complete your pdf document as indicated.
- 3) When you have finished completing this pdf document, save it on your computer.
- 4) Verify that your internet connection is active and then click on the "Submit notification" button and your pdf document will be sent to our server. A submission number will appear on your document. Save this completed document on your computer for your record.
- 5) For simplification purposes you are invited to submit multi-annual programmes.
- 6) You are invited to submit your programmes in English.

Doc version: 2021 2.1

Member state : POLSKA

Disease Salmonella

Animal population Broiler flocks of Gallus gallus

This program is multi annual : yes

Type of submission : New multiannual programme or Modification of already approved multiannual programme

Request of Union co-financing from beginning :

2021

To end of

2022

First year of implementation of the programme described in this document:

2021

1. Contact data

Name

[REDACTED]

Phone

[REDACTED]

Email

[REDACTED]

Your job type
within the CA :

[REDACTED]

Submission Date

21/10/2021 16:11:11

Submission Number

1634825471289-17809

Broiler flocks of *Gallus gallus*

A. Technical information

By submitting this programme, the Member State (MS) attests that the relevant provisions of the EU legislation will be implemented during its entire period of approval, in particular:

- Regulation (EC) No 2160/2003 on the control of *Salmonella* and other specified food-borne zoonotic agents,
- Regulation (EU) No 200/2012 concerning a Union target for the reduction of *Salmonella enteritidis* and *Salmonella Typhimurium* in flocks of broilers,
- Regulation (EC) No 1177/2006 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 as regards requirements for the use of specific control methods in the framework of the national programmes for the control of *Salmonella* in poultry.

As a consequence, the following measures will be implemented during the whole period of the programme:

1. The **aim of the programme** is to implement all relevant measures in order to reduce the maximum annual percentage of flocks of *broilers* remaining positive to *Salmonella* Enteritidis (SE) and *Salmonella* Typhimurium (ST)(including the serotypes with the antigenic formula 1,4,[5],12:i:-)('Union target') to 1% or less.

yes

no

If no, please explain.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu wspólnotowego ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003.

„Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”, zwany dalej „programem”, został opracowany w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się salmonelloz w tych stadach, a jednocześnie przyczyni się do ograniczenia zachorowań na salmonellozę wśród ludzi.

Program jest współfinansowany zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady

Broiler flocks of Gallus gallus

2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.). Cel unijny programu został określony w art. 1 rozporządzenia nr 200/2012, w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek Salmonella:

- 1) Salmonella Enteritidis;
- 2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowa Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4, [5],12:i:-.

Stado zakażone w odniesieniu do celu unijnego jest to stado brojlerów, w którym w wyniku badania laboratoryjnego próbek:

- a) pobranych z urzędu przez powiatowego lekarza weterynarii lub
- b) próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów, lub
- c) próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zamiast producenta brojlerów, zgodnie z ust. 2 pkt. 2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, lub
- d) próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii na wniosek producenta brojlerów, wykryto w jednej lub więcej liczbie próbek serotypy Salmonella objęte programem (inne niż szczepy szczepionkowe) lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Zasadniczą korzyścią z realizacji programu dla producentów brojlerów oraz podmiotów zajmujących się obrotem brojlerami oraz mięsem drobiowym będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu tych brojlerów do państw trzecich. Zgodnie z załącznikiem II rozdziałem E rozporządzenia nr 2160/2003 od dnia 1 grudnia 2011 r. świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do tego rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeżeli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 w rozdziale 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

Osiągnięcie celu unijnego polegającego na ograniczeniu liczby zakażonych stad brojlerów zwiększy konkurencyjność polskich brojlerów i mięsa drobiowego na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich.

Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą, stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tej choroby.

2. Geographical coverage of the programme

The programme will be implemented on the **whole territory** of the MS.

yes

no

If no, please explain.

Program będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Broiler flocks of Gallus gallus

3. Flocks subject to the programme

The programme covers all flocks of broilers. It does not apply to flocks for private domestic use.

Comments (max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2160/2003, program nie ma zastosowania przy produkcji mięsa pochodzącego z brojlerów przeznaczonego do sprzedaży bezpośredniej lub na użytek własny.

	Number of holdings
Total number of holdings with broilers in the MS	4 114
Total number of houses in these holdings	8 572
Number of holdings with more than 5,000 broilers	4 046
<i>NB : All cells shall be filled in with the best estimation available.</i>	

4. Notification of the detection of target *Salmonella* serovars

A procedure is in place which guarantees that the detection of the presence of the relevant *Salmonella* serotypes during sampling at the initiative of the food business operator (FBO) is notified without delay to the competent authority (CA) by the laboratory performing the analyses. Timely notification of the detection of the presence of any of the relevant *Salmonella* serotypes remains the responsibility of the FBO and the laboratory performing the analyses.

yes

no

If no, please explain.

Obowiązki w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1–9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania informacji dotyczących między innymi występowania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i obowiązkowi rejestracji, w tym chorób wywoływanych przez serotypy *Salmonella* objęte programem. Powiatowy lekarz weterynarii informuje sąsiednich powiatowych lekarzy weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania brojlerów o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem w stadzie brojlerów. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje te informacje Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Ponadto Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiadamia niezwłocznie

Broiler flocks of Gallus gallus

państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie brojlerów, w kierunku serotypu Salmonella objętego programem.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci brojlerów po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii niezwłocznie, jednak nie później niż do końca następnego dnia roboczego po dniu, w którym uzyskano wynik badania, informują o tym właściwego miejscowo dla lokalizacji stada powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta brojlerów, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii przekazują zestawienia ze sprawozdań dotyczące tych badań.

5. Biosecurity measures

FBOs have to implement measures to prevent the contamination of their flocks.

yes

no

If no, please explain. - If yes, describe the biosecurity measures that shall be applied, quote the document describing them (if any) and attach a copy.

W odniesieniu do stad brojlerów, minimalne wymagania i sposób utrzymywania brojlerów są określone w: rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643), rozdziale 1 i 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane (Dz. U. poz. 1784).

1. Budynki, w których jest drób, powinny być:

a) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych zwierząt niż tam utrzymywane;

b) utrzymywane w czystości;

c) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

2. Otoczenie kurników powinno być utrzymane w czystości, gdzie właściwe – regularnie wykaszane oraz ogrodzone przed dostępem osób nieupoważnionych i dzikich zwierząt.

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

1) stosowaniu zasady „cały kurnik pełen/cały kurnik pusty”;

2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;

3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika, zgodnie z decyzją powiatowego lekarza weterynarii;

4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;

5) izolacji poszczególnych kurników przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;

Broiler flocks of Gallus gallus

6) wydzieleniu odpowiedniego miejsca, kontenera lub pojemnika, gdzie właściwe do:

a. składowania środków dezynfekcyjnych w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania – zabezpieczonego przed dostępem osób nieupoważnionych;

b. składowania materiału ściółowego zabezpieczonego przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi w szczególności przed wodą oraz przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;

c. składowania obornika, który powinien być usunięty z bezpośredniego sąsiedztwa kurnika przed kolejnym zasiedleniem;

d. przetrzymywania zwłok drobiu padłego przed przekazaniem ich do unieszkodliwienia, zabezpieczone przed gryzoniami, zwierzętami domowymi i dzikimi;

e. przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;

7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków poprzez zapewnienie jej przechowywania w zamkniętych zbiornikach, w lejach samowyladowczych, w workach - w szczelnych i zabezpieczonych przed dostępem ptaków lub gryzoni magazynach;

8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;

9) odkażaniu kół na całym ich obwodzie pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa poprzez zastosowanie mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym lub niecek wypełnionych takim środkiem, zlokalizowanych przed wjazdem na teren gospodarstwa, a w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych, zastosowanie urządzeń pozwalających na prowadzenie skutecznej dezynfekcji;

10) zastosowaniu mat dezynfekcyjnych stale nasączonych środkiem dezynfekcyjnym lub innych skutecznych rozwiązań technicznych pozwalających na oczyszczanie i odkażanie obuwia przed wejściami do budynków w których utrzymywany jest drób;

11) rejestrowaniu prowadzonych przy użyciu środków do tego celu zatwierdzonych czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji, polegających co najmniej na:

a. prowadzeniu obowiązkowej dezynfekcji, obiektu inwentarskiego przed jego zasiedleniem, której skuteczność powinna być potwierdzona badaniami laboratoryjnymi;

b. realizacji i dokumentowania wdrożonego w gospodarstwie programu zwalczania szkodników;

c. realizacji i dokumentowania wdrożonego w gospodarstwie programu czyszczenia i odkażania instalacji do pojenia i karmienia drobiu z uwzględnieniem zabiegów prowadzonych w trakcie produkcji i po jej zakończeniu;

12) Monitorowanie oraz regularne lub wrywkowe pobieranie próbek dostarczanych pasz do badań laboratoryjnych na obecność Salmonella.

Wdrożone w gospodarstwie programy dobrych praktyk produkcyjnych i higienicznych powinny być dostosowane do lokalnych uwarunkowań w gospodarstwie i powinny uwzględniać:

a) szacowanie ryzyka i analizę tendencji występowania zakażeń Salmonella w stadach oraz metody ograniczenia zakażeń. Poprzez szacowanie ryzyka należy rozumieć ocenę wpływu ocenianych czynników na wystąpienie ryzyka zakażenia stada. Poprzez analizę tendencji należy rozumieć monitorowanie częstotliwości występowania zakażeń pałeczkami Salmonella stad brojlerów utrzymywanych w gospodarstwie w odniesieniu do wyników szacowania ryzyka.

b) możliwość wykorzystania alternatywnych, dozwolonych narzędzi i środków pomagających ograniczyć występowanie zakażeń drobiu Salmonellą jak:

c) stosowanie preparatów zawierających fizjologiczną mikroflorę jelitową (preparaty konkurencyjnego wykluczania) w pierwszych dniach życia piskląt;

d) planowanie przerwy technologicznej, pozwalającej na przeprowadzenie skutecznego oczyszczania i odkażania kurników, instalacji i urządzeń oraz weryfikacji skuteczności podejmowanych działań badaniami laboratoryjnymi.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się brojlery, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia brojlerów, nadających się do oczyszczania i odkażania oraz

Broiler flocks of Gallus gallus

zapobiegających utrzymywaniu się i namnażaniu wektorów Salmonella.

1. Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem brojlerów powinny:

- a) stosować odzież ochronną i obuwie, indywidualną do pracy w każdym kurniku;
- b) stosować środki higieny osobistej w tym regularne mycie rąk, czyszczenie i dezynfekcję obuwia przy wejściu do budynków w których utrzymywane są brojlery, pasza lub ściółka oraz czyszczenie i odkażanie odzieży ochronnej;
- c) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- d) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz znajomości możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

Osoby, o których mowa w pkt 1 nie powinny utrzymywać drobiu oraz mieć kontakt z żywym drobiem innym niż utrzymywany w gospodarstwie.

Zalecenia dotyczące transportu brojlerów:

Transport brojlerów powinien odbywać się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.), w szczególności:

- 1) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem brojlerów przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka dezynfekcyjnego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 2) bezpośrednio po rozładunku brojlerów i pobraniu próbek w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka dezynfekcyjnego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

6. Minimum sampling requirements for food business operators (FBO):

Samples at the initiative of the FBO's will be taken and analysed to test for the target *Salmonella* serovars respecting the following minimum sampling requirements:

All flocks of broilers within three weeks before slaughter.

yes

no

If no, please explain.- Indicate also who takes the FBO samples

Producent brojlerów pobiera próbki do badań laboratoryjnych ze wszystkich stad brojlerów nie wcześniej niż 14 dni przed ubojem na zasadach określonych w ust 2 pkt 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności w zakresie utrzymywania brojlerów, zgodnie z ust. 2.1. ust. 7 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, w celu zapewnienia reprezentatywności pobierania próbek, w oparciu o przeprowadzoną ocenę parametrów epidemiologicznych, w szczególności warunków ochrony biologicznej bioasekuracji, układu lub

Broiler flocks of Gallus gallus

wielkości stada w tym zagęszczenia brojlerów w kurniku, nakazuje producentowi brojlerów zwiększenie liczby próbek pobieranych z inicjatywy producenta.

- zgodnie z minimalnymi wymaganiami w zakresie pobierania próbek, określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

We wszystkich stadach brojlerów, pobranie próbek z inicjatywy, zamiast producenta brojlerów, lub na wniosek producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) powinno nastąpić nie wcześniej niż na 14 dni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni zgodnie ust. 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania laboratoryjnego próbek muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W przypadku zastosowania środków zwalczających drobnoustroje w stadzie brojlerów próbki nie są pobierane w okresie stosowania tych środków ani w okresie obowiązywania ich karencji.

Procedura analizy laboratoryjnej próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.

Koszt pobrania, transportu oraz badania próbek w laboratorium pobranych na wniosek ponosi producent brojlerów.

Producent brojlerów jest obowiązany poinformować powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o umieszczeniu nowego stada brojlerów w kurniku. Informację taką przekazuje się na piśmie lub za pośrednictwem platformy ePUAP w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

Producent brojlerów jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek do badań laboratoryjnych, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada, w tym źródła pochodzenia jaj wylęgowych i piskląt, liczby sztuk brojlerów w każdym stadzie i ich wieku oraz zagęszczenia w kg na m²;
- 2) wyniku ostatniego badania laboratoryjnego w kierunku *Salmonella* stada lub stad rodzicielskich, od których pochodziły jaja wylęgowe przeznaczone do wylęgu piskląt brojlera, którego kopię przekazuje się wraz z dokumentacją towarzyszącą przesyłce piskląt;
- 3) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 4) imienia i nazwiska oraz adresu osoby pobierającej próbki;
- 5) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 6) nazwy i adresu laboratorium;
- 7) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje producenta brojlerów oraz kontroluje:

- wymaganą przepisami dokumentację prowadzoną przez producenta brojlerów;
- sposób pobierania próbek;
- wdrożone w stadzie środki bioasekuracji mające na celu zapobieganie występowaniu zakażeń pałeczkami *Salmonella* objętymi programem;
- przestrzeganie zasad obsady brojlerów, zgodnie z odrębnymi przepisami

Kontrole o których mowa powyżej przeprowadza się w ramach kontroli urzędowych z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność. Czynności te wykonuje się zgodnie z przepisami art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Broiler flocks of Gallus gallus

The CA accepts to derogate from this sampling rule and instead of this the FBOs shall sample at least one flock of broilers per round on holdings with more than one flock where:

- (i) an all in / all out system is used in all flocks of the holding;
- (ii) the same management applies to all flocks;
- (iii) feed and water supply is common to all flocks;
- (iv) during at least the last six rounds, tests for *Salmonella* spp. according to the sampling scheme set out in the first subparagraph in all flocks on the holding and samples of all flocks of at least one round were carried out by the competent authority;
- (v) all results from the testing according to the first subparagraph and point (b) for SE or ST were negative.

yes

no

If yes - Indicate how many holdings and flocks are concerned

The CA do not accepts any derogate from sampling rule described in point 6.

The CA accepts to derogate from the general sampling rule and authorises FBO sampling in the last six weeks prior to the date of slaughter in case the broilers are either kept more than 81 days or fall under organic broiler production according to Commission Regulation (EC) No 889/2008.

yes

no

If yes - Indicate how many holdings and flocks are concerned

The CA do not accepts any derogate from sampling rule described in point 6.

7. Samples are taken in accordance with provisions of point 2.2 of Annex to Regulation (EU) No 200/2012

yes

no

If no, please explain.

Producent brojlerów pobiera próbki do badań laboratoryjnych ze wszystkich stad brojlerów nie

Broiler flocks of Gallus gallus

wcześniej niż 14 dni przed ubojem na zasadach określonych w ust 2 pkt 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Dodatkowo pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie według następujących zasad:

Terminy i rodzaj pobieranych próbek:

1. Dzień wstawienia piskląt brojlerów:

Producent brojlerów pobiera i przesyła próbki do badań laboratoryjnych w laboratorium, o którym mowa w pkt 1.7 akapit pierwszy i trzeci programu.

Próbki z każdej dostawy brojlerów stanowią:

a) Wyściółkę pojemników transportowych wraz z mekonium – z 10 pojemników transportowych (po 25 g z pojemnika) –łączone w jedną próbkę zbiorczą lub

b) wymazy z pojemników bez wyściółki – wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników –łączone w jedną próbkę zbiorczą lub

c) Pisklęta brojlery padłe (również w czasie transportu) – nie więcej niż 20 sztuk –łączone w jedną próbkę zbiorczą.

Jeśli w wyniku badania laboratoryjnego, o którym mowa w pkt 1, próbek pobranych w stadzie brojlerów wykryty został co najmniej jeden serotyp Salmonella objęty programem, stado takie uznaje się za zakażone; do czasu jego zabicia lub uboju.

O zabicu stada decyduje producent brojlerów, o czym powiadamia powiatowego lekarza weterynarii.

Jeśli w wyniku badania laboratoryjnego, o którym mowa w pkt 1, próbek pobranych w stadzie brojlerów uzyskano wynik ujemny, wówczas kolejne pobranie próbek w tym stadzie powinno nastąpić:

2. Nie wcześniej niż 14 dni przed przekazaniem brojlerów do uboju.

8.If birds from flocks infected with SE or ST are slaughtered, please describe the measures that shall be implemented by the FBO and the CA to ensure that fresh poultry meat meet the relevant **EU microbiological criteria** (row 1.28 of Chapter 1 of Annex I to Regulation (EC) No 2073/2005): absence of SE/ST in 5 samples of 25g:

Measures implemented by the FBO (farm level)

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek w kierunku serotypów Salmonella objętych programem pobranych z inicjatywy producenta brojlerów lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii u piskląt jednodniowych, producent brojlerów na podstawie art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest obowiązany do:

1) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;

2) pozostawienia brojlerów w miejscu ich utrzymywania i niewprowadzania tam żadnego drobiu do czasu zabicia piskląt lub do czasu skierowania brojlerów do uboju;

3) uniemożliwienia osobom nieupoważnionym dostępu do kurnika lub miejsc utrzymywania brojlerów podejrzanych o zakażenie serotypem Salmonella objętym programem lub w których znajdują się zwłoki tych brojlerów;

4) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;

5) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella lub zakażenia pałeczkami Salmonella lub źródeł Salmonella, lub źródeł zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem lub zapobiegania szerzeniu się Salmonella;

6) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności

Broiler flocks of Gallus gallus

dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek w kierunku serotypów Salmonella objętych programem pobranych z inicjatywy lub na wniosek producenta brojlerów lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w okresie 14 dni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni, producent brojlerów na podstawie art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawienia brojlerów w miejscu ich utrzymywania i niewprowadzania tam żadnego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom nieupoważnionym dostępu do kurnika lub miejsc utrzymywania brojlerów podejrzanych o zakażenie serotypem Salmonella objętym programem lub w których znajdują się zwłoki tych brojlerów;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia, zbywania mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów, ściółki pochodzącej od drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów bez zgody powiatowego lekarza weterynarii;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella lub zakażenia pałeczkami Salmonella lub źródeł Salmonella, lub źródeł zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem lub zapobiegania szerzeniu się Salmonella;
- 7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia..

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia kurników, w których były utrzymywane brojlery zakażone serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- 2) podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie
– są ponoszone przez producenta brojlerów.

Measures implemented by the FBO (slaughterhouse level)

Zgodnie z przepisami załącznika II część E ust. 1 do rozporządzenia nr 2160/2003 świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdziale 1 załącznika I do rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.).

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium jako kryterium bezpieczeństwa żywności w świeżym mięsie drobiowym oraz pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego producent brojlerów wpisuje

Broiler flocks of Gallus gallus

informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, w zakresie dodatnich wyników badań laboratoryjnych dotyczących wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) lub przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*):

- ubój brojlerów z tego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627.

Mięso pozyskane z brojlerów pochodzących ze stada brojlerów, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy producenta lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, albo mięso pozyskane z brojlerów pochodzących ze stada brojlerów o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella lub w którym stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. Mięso pozyskane z takich brojlerów nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem przewozu tego mięsa do zakładu w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, w przypadku gdy w zakładzie dokonującym uboju takich brojlerów niemożliwe jest poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek.

Measures implemented by the CA (farm and slaughterhouse level)

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy lub na wniosek producenta brojlerów, lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii z urzędu, lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zamiast producenta brojlerów, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne w zakresie, o którym stanowi art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich pozostałych stadach brojlerów w gospodarstwie, które będą przemieszczone do rzeźni w ciągu 14 dni w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012;

3) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem, badania:

a) paszy,

b) wody z ujęć własnych gospodarstwa;

4) W odniesieniu do osób zatrudnionych w gospodarstwie do obsługi zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii, w toku prowadzonego dochodzenia epizootycznego może żądać okazania wyników badań na nosicielstwo pałeczek Salmonella, a w przypadku braku takich badań, powiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w drodze decyzji administracyjnej:

1) nakazuje:

a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich padłych brojlerów w tym zwłok piskląt, jeśli decyzją producenta brojlerów zostały zabite, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez

Broiler flocks of *Gallus gallus*

- ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
- b) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, po obróbce gwarantującej zabicie pałeczek *Salmonella*, jeżeli uzyskano dodatnie wyniki badania próbek paszy w kierunku obecności serotypów *Salmonella* objętych programem,
- c) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z jego art. 40,
- d) zniszczenie lub poddanie odkażaniu pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- e) dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, kurników i miejsc utrzymywania brojlerów ze stada zakażonego w odniesieniu do celu unijnego, otoczenia kurników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a–d,
- f) podjęcie przez producenta brojlerów działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w pkt 2.1 w sposób zapewniający uniemożliwienie szerzenia się zakażenia na pozostałe w gospodarstwie stada w odniesieniu do stada piskląt zakażonych, które decyzją producenta brojlerów będą utrzymywane do czasu ich uboju;
- 2) zakazuje przemieszczania brojlerów ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że:
- a) pisklęta, zgodnie z decyzją producenta brojlerów i na jego koszt zostaną zabite na terenie gospodarstwa;
- b) brojlery, na wniosek producenta brojlerów zostaną przemieszczone bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi osobno od brojlerów pochodzących ze stad nie zakażonych pałeczkami *Salmonella* lub o nieznanym statusie.

W przypadku uboju brojlerów ze stada zakażonego: badanie przedubojowe brojlerów z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i art. 11 ust 1-5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych, (Dz. Urz. UE L 131 z 17.5.2019, str. 18—30), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”.

Przesyłki brojlerów ze stada zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem do rzeźni zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku do programu.

9. **Laboratories** in which samples (official and FBO samples) collected within this programme are analysed are accredited to ISO 17025 and the analytical methods for *Salmonella* detection is within the scope of their accreditation.

yes

no

Broiler flocks of Gallus gallus

If no, please explain.

Badanie laboratoryjne próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii:

a) z urzędu,

b) zamiast producenta brojlerów w przynajmniej jednym stadzie w gospodarstwie w ciągu roku, zgodnie z ust. 2 pkt. 2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2012,

c) na wniosek producenta brojlerów,

przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. Powiatowy lekarz weterynarii jest obowiązany do powiadomienia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii właściwy dla powiatu, w którym są pobierane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) mogą być badane również w laboratoriach urzędowych zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 1.8.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl).

Krajowym laboratorium referencyjnym o kierunku badań *Salmonella* (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu podczas badania bakteriologicznego oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci brojlerów po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii niezwłocznie, jednak nie później niż do końca następnego dnia roboczego po dniu, w którym uzyskano wynik badania, informują o tym właściwego miejscowo dla lokalizacji stada powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta brojlerów, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii przekazują zestawienia ze sprawozdań dotyczące tych badań.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań. Ponadto spośród tych izolatów laboratorium przesyła do krajowego laboratorium referencyjnego o kierunku badań *Salmonella* jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp z każdego badanego stada wraz z kartą informacyjną, a jeżeli nie została wykonana pełna identyfikacja

Broiler flocks of Gallus gallus

serotypu – typ serologiczny w celu wykonania badań potwierdzających.

Laboratorium referencyjne, na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej, przeprowadza sekwencjonowanie genomu przekazanych izolatów szczepów Salmonella oraz wykonuje analizę pokrewieństwa filogenetycznego w zakresie wskazanym przez wnioskujący organ Inspekcji Weterynaryjnej.

10. The **analytical methods** used for the detection of the target *Salmonella* serovars is the one defined in Part 3.2 of the Annex of Regulation (EU) No 200/2010 i.e. Amendment 1 of EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. *Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. -- Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage*'.

Serotyping is performed following the Kaufman-White-Le Minor scheme.

yes

no

If no please explain.

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach brojlerów są określone w ust. 3 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

ISO standard is implemented by laboratories as required by EURL (EN/ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09).

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z wykonanych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku - numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących sformułowań:

- 1) Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii;
- 2) Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii;
- 3) Salmonella... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii."

Broiler flocks of Gallus gallus

For samples taken on behalf of the FBO alternative methods may be used if validated in accordance with the most recent version of EN/ISO16140 may be used.

yes

no

If no please explain.

Additional explanation: Alternative methods are not used.

11. Samples are transported and stored in accordance with point 2.2.4 and 3.1 of the Annex to Regulation (EU) No 200/2012. In particular samples examination at the laboratory shall start within 48 hours following receipt and within 4 days after sampling.

yes

no

If no, please explain.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się wypełnione pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego przez producenta brojlerów umieszcza się co najmniej następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko oraz adres albo nazwę oraz adres producenta brojlerów;
- 2) numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku – numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii;
- 3) wiek brojlerów oraz liczbę sztuk w stadzie;
- 4) liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału;
- 5) datę i godzinę pobrania próbek oraz ich wysłania do laboratorium;
- 6) nazwę i rodzaj szczepionki zastosowanej w stadzie brojlerów oraz daty jej podawania, jeżeli była stosowana;
- 7) stosowane środki przeciwdrobnoustrojowe i daty ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 8) imię i nazwisko oraz adres osoby pobierającej próbki.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego nie zawiera co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem,
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4

Broiler flocks of Gallus gallus

załącznika do rozporządzenia nr 200/2012

– laboratorium informuje o tym producenta brojlerów przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku gdy producent brojlerów zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, to w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)””.

12. Please describe the **official controls at feed level** (including sampling).

Comments (max. 32000 chars) :

Urzędowe kontrole pasz przeznaczonych dla stad brojlerów w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem są ujęte w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278) oraz art. 109 i 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, str. 1—142).

13. Official controls at holding and flock level

a. Please describe the official checks concerning the **general hygiene provisions** (Annex I of Regulation (EC) No 852/2004) including checks on biosecurity measures, and consequences in case of unsatisfactory outcome.

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane zapewnić spełnienie wymagań weterynaryjnych, lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych, sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniających właściwą jakość produktów.

Broiler flocks of Gallus gallus

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnianiu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu określonego w przepisach prawa weterynaryjnego. Kontrole gospodarstw utrzymujących drób dokumentowane są przy pomocy list kontrolnych SPIWET, których wzory uregulowane zostały przepisem wewnętrznym IW: Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku brojlerów lub handlu brojlerami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego.

b. Routine official **sampling scheme**: EU minimum requirements are implemented i.e. official sampling are performed:

- in one flock of broilers per year on 10% of holding comprising at least 5,000 birds;

yes

no

If no, please explain. - Indicate also: 1) if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed give a description of what is done 2) who is taking the official samples (max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek odbywa się według następujących zasad:

Terminy i rodzaj pobieranych próbek:

1. Dzień wstawienia piskląt brojlerów:

Producent brojlerów pobiera i przesyła próbki do badań laboratoryjnych w laboratorium, o którym mowa w pkt 1.7 akapit pierwszy i trzeci programu.

Próbki z każdej dostawy brojlerów stanowią:

- a) Wyściółkę pojemników transportowych wraz z mekonium – z 10 pojemników transportowych (po 25 g z pojemnika) –łączone w jedną próbkę zbiorczą lub
- b) wymazy z pojemników bez wyściółki – wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników –łączone w jedną próbkę zbiorczą lub
- c) Pisklęta brojlery padłe (również w czasie transportu) – nie więcej niż 20 sztuk –łączone w jedną próbkę zbiorczą.

Jeśli w wyniku badania laboratoryjnego, o którym mowa w pkt 1, próbek pobranych w stadzie brojlerów wykryty został co najmniej jeden serotyp Salmonella objęty programem, stado takie uznaje się za

Broiler flocks of Gallus gallus

zakażone; do czasu jego zabicia lub uboju.

O zabiciu stada decyduje producent brojlerów, o czym powiadamia powiatowego lekarza weterynarii.

Jeśli w wyniku badania laboratoryjnego, o którym mowa w pkt 1, próbek pobranych w stadzie brojlerów uzyskano wynik ujemny, wówczas kolejne pobranie próbek w tym stadzie powinno nastąpić:

2. Nie wcześniej niż 14 dni przed przekazaniem brojlerów do uboju.

Producent brojlerów pobiera próbki do badań laboratoryjnych ze wszystkich stad brojlerów nie wcześniej niż 14 dni przed ubojem na zasadach określonych w ust 2 pkt 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Częstotliwość pobierania próbek do badania laboratoryjnego przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Próbki, o których mowa w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012 powiatowy lekarz weterynarii pobiera nie wcześniej niż 14 przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni. Pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii w co najmniej jednym stadzie w gospodarstwie w danym roku powinno zastąpić pobranie próbek w tym stadzie przez producenta brojlerów.

Koszty związane z badaniem laboratoryjnym próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii:

- 1) które zastępują próbki pobrane przez producenta brojlerów;
 - 2) które są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii na wniosek producenta brojlerów;
 - 3) z urzędu, jeśli w wyniku badania laboratoryjnego stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.
- ponosi producent brojlerów.

Do kosztów zalicza się:

- 1) koszt badania laboratoryjnego;
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium;
- 3) koszt wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej użytych do badań laboratoryjnych.

c. Official confirmatory sampling (in addition to the confirmatory samples at the holding which are systematically performed if FBO or official samples are positive at the hatchery):

After positive official samples at the holding	☐ Always
	☐ Sometimes (criteria apply)
	☒ Never
After positive FBO samples at the holding	☐ Always
	☐ Sometimes (criteria apply)
	☒ Never

Broiler flocks of *Gallus gallus*

When official confirmatory sampling is performed, additional samples are taken for checking the presence of antimicrobials:

Always

Sometimes

Never

Please insert any comments. Describe the criteria used to determine if confirmatory sampling is performed. Indicate also which samples (if any) are taken to check the presence of antimicrobials.

- d. Article 2 of Regulation (EC) No 1177/2006 (**antimicrobials** shall not be used as a specific method to control *Salmonella* in poultry): please describe the official controls implemented (documentary checks, sample taking) to check the correct implementation of this provision. For samples please describe the samples taken, the analytical method used, the result of the tests.

(max. 32000 chars):

Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje dotyczy serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 944 z późn. zm.), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta, jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).

Wymienione wyżej dokumenty lekarz weterynarii, posiadacz zwierzęcia oraz osoba odpowiedzialna za

Broiler flocks of Gallus gallus

zwierzęta przechowują przez okres 5 lat od dnia jej sporządzenia zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1512).

14. Please describe the official procedure to test, after the depopulation of an infected flock, the **efficacy of the disinfection** of a poultry house (No of samples, tests, samples taken, etc.)

(max. 32000 chars) :

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów w kurniku. Pobranie próbek środowiskowych powinno odbyć się nie wcześniej niż 3 dni po zakończonej dezynfekcji, a powierzchnie z których pobiera się próbki powinny być suche.

Próbki do badań stanowią pobrane:

- 1) 4 wymazy z powierzchni podłogi, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy z powierzchni badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości jednego metra – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy z powierzchni urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z pięciu metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy z powierzchni systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

Koszty pobrania próbek do badań skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażenia, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez producenta brojlerów. Opłata zawiera koszt:

- 1) badania laboratoryjne w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej;
- 2) dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu, ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Ponowne umieszczenie brojlerów w kurniku może nastąpić wyłącznie po potwierdzeniu skuteczności przeprowadzonego odkażenia.

Broiler flocks of Gallus gallus

B. General information

1. Structure and organisation of the **Competent Authorities** (from the central CA to the local CAs)

Short description and/or reference to a document presenting this description (max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii oraz powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306).

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest sprawowany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej współdziałają przy wykonywaniu swoich zadań z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami jednostek samorządu terytorialnego.

Badania laboratoryjne w ramach programu są przeprowadzane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań określonych programem określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 256, z późn. zm.).

2. Legal basis for the implementation of the programme

(max. 32000 chars) :

Prawodawstwo w zakresie kontroli choroby:

- 1) rozporządzenie nr 2160/2003;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie nr 200/2010.

Broiler flocks of Gallus gallus

3. Give a short summary of the outcome of the **monitoring of the target *Salmonella* serovars** (SE, ST) implemented in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC (evolution of the prevalence values based on the monitoring of animal populations or subpopulations or of the food chain).

(max. 32000 chars):

Od dnia 1 października 2005 r. do dnia 30 września 2006 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), zgodnie z decyzją Komisji 2005/636/WE z dnia 1 września 2005 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii Salmonella spp. w stadach brojlerów gatunku *Gallus gallus* prowadzonego w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 228 z 03.09.2005, str. 14).

Do badania laboratoryjnego pobrano próbki w 383 gospodarstwach utrzymujących powyżej 5000 brojlerów. Odsetek stad brojlerów zakażonych pałeczkami Salmonella wyniósł 58,7% i wahał się w poszczególnych województwach od 37,5% (woj. podlaskie) do 77,3% (woj. lubelskie).

Najczęściej notowanymi serotypami Salmonella u brojlerów były: Salmonella Enteritidis (55,6%), Salmonella Infantis (14,4%) i Salmonella Hadar (8,8%), natomiast Salmonella Typhimurium stwierdzono w 4,7% zakażonych próbek.

W 2008 r. przebadano 18 156 stad. Próbkę do badań laboratoryjnych były pobierane przez producenta brojlerów. Uzyskano dodatnie wyniki badań w 977 przypadkach, co stanowi 5,4% przebadanych stad, w tym: odsetek stad zakażonych Salmonella Enteritidis wyniósł 2,9%, Salmonella Typhimurium – 0,2%, a zakażenie innymi serotypami Salmonella – 2,3%.

Najczęściej stwierdzanymi serotypami Salmonella u brojlerów były: Salmonella Enteritidis 2,9%, Salmonella Seftenberg 0,9%, Salmonella Infantis 0,69%.

Od 2009 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”. Wyniki realizacji tego programu za lata 2014 - 2020 podano w tabeli:

Rok - Liczba stad zbadanych - % stad zakażonych

2020 - 45388 - 0,46%

2019 - 44320 - 0,17%

2018 - 42 219 - 0,15%

2017 - 41 143 - 0,13%

2016 - 40 551 - 0,14%

2015 - 38 528 - 0,23%

2014 - 35 662 - 0,15%

Od 2009 r. zwalczanie salmonelloz w stadach brojlerów w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono zgodnie z „Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2009–2011. Założeniem do tego programu było osiągnięcie celu wspólnotowego określonego w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. Urz. UE L 151 z 13.06.2007, str. 21), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 646/2007”.

Cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 646/2007 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata. Od dnia 12 marca 2012 r. obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2012 z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella enteritidis i

Broiler flocks of Gallus gallus

Salmonella typhimurium w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 09.03.2012, str. 31), zwane dalej „rozporządzeniem nr 200/2012”, które określa cel unijny i system badawczy konieczny do sprawdzenia, czy osiągnięto cel unijny.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi w 2017 r., zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2017 r., dochodziło najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m.in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na stronie internetowej Zakładu (www.pzh.gov.pl) w postaci dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach.

4. System for the registration of holdings and identification of flocks

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

W handlu, jak również w obrocie z państwami trzecimi, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, str. 1 z późn. zm.);

2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);

3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1, z późn. zm.);

4) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 260);

5) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U z 2019 r. poz. 475);

6) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te tworzą systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Broiler flocks of Gallus gallus

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego są zaopatrywane w świadectwa lub inne dokumenty, które są określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki brojlerów przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

W celu zapewnienia identyfikacji brojlerów przemieszczanych na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tych brojlerów, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku wywozu przesyłek dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie jest odnotowywana również kontrola dobrostanu brojlerów na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

5. System to monitor the implementation of the programme.

(max. 32000 chars):

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest sprawowany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje producenta brojlerów oraz kontroluje:

? wymaganą przepisami dokumentację prowadzoną przez producenta brojlerów;

sposób pobierania próbek;

? wdrożone w stadzie środki bioasekuracji mające na celu zapobieganie występowaniu zakażeń pałeczkami Salmonella objętymi programem;

? przestrzeganie zasad obsady brojlerów, zgodnie z odrębnymi przepisami

Kontrole o których mowa powyżej przeprowadza się w ramach kontroli urzędowych z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność. Czynności te wykonuje się zgodnie z przepisami art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Broiler flocks of Gallus gallus

C. Targets

1 Targets related to flocks official monitoring

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2021

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	526
Serotyping	Broiler flocks of Gallus gallus	90
Antimicrobial detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	0
Test for verification of the efficacy of disinfection	Broiler flocks of Gallus gallus	224

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2022

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	526
Serotyping	Broiler flocks of Gallus gallus	90
Antimicrobial detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	0
Test for verification of the efficacy of disinfection	Broiler flocks of Gallus gallus	224

1.2 Targets on official sampling of flocks for year :

2021

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	0	44 167
No of flocks in the programme	0	42 861
No of flocks planned to be checked (b)	0	42 861

Broiler flocks of Gallus gallus

No of flock visits to take official samples (c)	0	494
No of official samples taken		750
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	56

(a) Including eligible and non eligible flocks

(b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.

(c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.

(d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST

Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

1.2 Targets on official sampling of flocks for year :

2022

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	0	44 167
No of flocks in the programme	0	42 867
No of flocks planned to be checked (b)	0	42 861
No of flock visits to take official samples (c)	0	490
No of official samples taken	0	734
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	52

(a) Including eligible and non eligible flocks

(b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.

(c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.

(d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST

Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

Broiler flocks of Gallus gallus

D.1. Detailed analysis of the cost of the programme

Costs of the planned activities for year :

2021

1. Testing of official samples								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Testing	Broilers: Bacteriological detection test	526	20.16	10604.16	yes	75	7 953,12	X
Testing	Broilers: Serotyping	90	47.01	4230.9	yes	75	3 173,18	X
Testing	Broilers: Antimicrobial detection test		20.23	0	no	75	0	X
Testing	Broilers: Test for verification of the efficacy of disinfection	224	40.44	9058.56	yes	75	6 793,92	X
2. Vaccination								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of vaccine dosis	Average cost per dose in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
				0	no		0	X
3. Slaughter and destruction (without any salaries)								
Cost related to	<u>Compensation of</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
4. Cleaning and disinfection								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Cleaning and disinfection	In case of full flock depopulation			0	no	75	0	X

Broiler flocks of Gallus gallus

5. Other essential costs								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
	Cost of experts' assessment (hours)	4	9.4	37.6	no		0	X
	Laboratory tests other than those listed in point 1 (e.g. testing of feed and water)	168	10.01	1681.68	no		0	X
	Compensations - feed (tons)	2	241.15	482.3	no		0	X
	Disposal of laboratory waste (kg)	1 770	0.88	1557.6	no		0	X
				Add a new row				
6. Cost of official sampling								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Sampling	Broilers: Official sampling visit	494	7.81	3858.14	yes	75	2 893,61	X
Total with Union funding request (€):				27751.76	including		20813.83	
Total without Union funding request (€):				3759.18			= requested EU contribution in €	

Costs of the planned activities for year :

2022

1. Testing of official samples								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Testing	Broilers: Bacteriological detection test	526	20.16	10604.16	yes	75	7 953,12	X
Testing	Broilers: Serotyping	90	47.01	4230.9	yes	75	3 173,18	X
Testing	Broilers: Antimicrobial detection test		20.23	0	no	75	0	X

Broiler flocks of Gallus gallus

Testing	Broilers: Test for verification of the efficacy of disinfection	224	40.44	9058.56	yes	75	6 793,92	X
2. Vaccination								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of vaccine dosis	Average cost per dose in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
				0	no		0	X
3. Slaughter and destruction (without any salaries)								
Cost related to	<u>Compensation of</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
4. Cleaning and disinfection								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Cleaning and disinfection	In case of full flock depopulation			0	no	75	0	X
5. Other essential costs								
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
	Cost of experts' assessment (hours)	4	9.4	37.6	no		0	X
	Laboratory tests other than those listed in point 1 (e.g. testing of feed and water)	156	10.01	1561.56	no		0	X
	Compensations - feed (tons)	2	241.15	482.3	no		0	X
	Disposal of laboratory waste (kg)	1 770	0.88	1557.6	no		0	X
				Add a new row				
6. Cost of official sampling								

Broiler flocks of Gallus gallus

Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	Cofinancing rate	Requested Union contribution in EUR	
Sampling	Broilers: Official sampling visit	490	7.81	3826.9	yes	75	2 870,18	X
Total with Union funding request (€):				27720.52	including		20790.4	
Total without Union funding request (€):				3639.06			= requested EU contribution in €	

E. Financial information

1. Identification of the implementing entities - financial circuits/flows

Identify and describe the entities which will be in charge of implementing the eligible measures planned in this programme which costs will constitute the reimbursement/payment claim to the EU. Describe the financial flows/circuits followed.

Each of the following paragraphs (from a to e) shall be filled out if EU cofinancing is requested for the related measure.

a) Implementing entities - **sampling**: who perform the official sampling? Who pays?
 (e.g. authorised private vets perform the sampling and are paid by the regional veterinary services (state budget); sampling equipment is provided by the private laboratory testing the samples which includes the price in the invoice which is paid by the local state veterinary services (state budget))

Próbki urzędowe są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji, może wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji m. in. do pobierania próbek do badań. Wykonywanie czynności, o których mowa powyżej, następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii umowy określającej m. in. zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich

Broiler flocks of Gallus gallus

wykonanie oraz termin płatności.

Lekarzom weterynarii i innym osobom niebędącym pracownikami Inspekcji, wykonującym czynności związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii.

Główny Lekarz Weterynarii (dyrektor Generalny GIW)

- jako dysponent II stopnia w stosunku do 11 granicznych lekarzy weterynarii (dysponenci III stopnia),
- jako dysponent III stopnia w stosunku do środków finansowych, jakie otrzymuje na funkcjonowanie Głównego Inspektoratu Weterynarii;
- Wojewodowie, jako dysponenci I stopnia - główni w stosunku do wojewódzkich lekarzy weterynarii;
- wojewódzcy lekarze weterynarii:
- jako dysponenci II stopnia w stosunku do powiatowych lekarzy weterynarii,
- jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie wojewódzkich inspektoratów weterynarii;
- powiatowi lekarze weterynarii jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii.

Stopnie, o których mowa wyżej (I, II, III) wskazują podległość, w tym finansową poszczególnych dysponentów.

Koszty realizacji programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na lata 2020, 2021 i 2022 w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwa celowa, dział 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej lub poz. 8 w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Szacunkowe koszty realizacji programu wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja maj 2019 r.

Broiler flocks of Gallus gallus

b) Implementing entities - **testing**: who performs the testing of the official samples? Who pays?
(e.g. regional public laboratories perform the testing of official samples and costs related to this testing are entirely paid by the state budget)

Badanie laboratoryjne próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii:

- a) z urzędu,
 - b) zamiast producenta brojlerów w przynajmniej jednym stadzie w gospodarstwie w ciągu roku, zgodnie z ust. 2 pkt. 2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2012,
 - c) na wniosek producenta brojlerów,
- przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (zakłady Higieny Weterynaryjnej wchodzące w skład wojewódzkich inspektoratów weterynarii).
Krajowym laboratorium referencyjnym o kierunku badań Salmonella (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

c) Implementing entities - **compensation**: who performs the compensation? Who pays?
(e.g. compensation is paid by the central level of the state veterinary services,
or compensation is paid by an insurance fund fed by compulsory farmers contribution)

Odszkodowanie jest przyznawane zgodnie z art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W przypadku stad brojlerów, program przewiduje wypłatę odszkodowania za pasze.

Decyzja w sprawie odszkodowania jest wydawana przez powiatowego lekarza weterynarii i jest ona ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa, co zostało opisane w pkt E.1.a.

Broiler flocks of Gallus gallus

d) Implementing entities - **vaccination**: who provides the vaccine and who performs the vaccination? Who pays the vaccine? Who pays the vaccinator?

(e.g. farmers buy their vaccine to the private vets, send the paid invoices to the local state veterinary services which reimburse the farmers of the full amount and the vaccinator is paid by the regional state veterinary services)

Szczepienia stad drobiu przeciwko Salmonella są dobrowolne i przeprowadzane na koszt hodowcy drobiu.

e) Implementing entities - **other essential measures**: who implement this measure? Who provide the equipment/service? Who pays?

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych Państwa.

Broiler flocks of Gallus gallus

2 Co-financing rate (see provisions of applicable Work Programme)

The maximum co-financing rate is in general fixed at 50%. However based on provisions of Article 5.2 and 5.3 of the Regulation (EU) No 652/2014, we request that the co-financing rate for the reimbursement of the eligible costs would be increased:

Up to 75% for the measures detailed below

Up to 100% for the measures detailed below

Please explain for which measures and why co-financing rate should be increased to 75%

Zgodnie z art. 12 ust. 5 lit. a) tiret (ii) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającego program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014, w przypadku wykonywania rocznych i wieloletnich programów weterynaryjnych, zgodnie z pkt 2 załącznika I do rozporządzenia, stosowana stopa współfinansowania wynosi 50 % kosztów kwalifikowalnych, z następującymi wyjątkami:
a) przedmiotowa stopa wynosi 75 % kosztów kwalifikowalnych w odniesieniu do państw członkowskich, których dochód narodowy brutto na mieszkańca w oparciu o najnowsze dane Eurostatu wynosi mniej niż 90 % średniej Unii.

3. Source of funding of eligible measures

All eligible measures for which cofinancing is requested and reimbursement will be claimed are financed by public funds.

yes

no

Broiler flocks of Gallus gallus

4. Additional measures in exceptional and justified cases

In the "*Guidelines for the Union co-funded veterinary programmes*", it is indicated that in exceptional and duly justified cases, additional necessary measures can be proposed by the Member States in their application.

If you introduced these type of measures in this programme, for each of them, please provide detailed technical justification and also justification of their cost:

Program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) na lata 2020 – 2022 został wdrożony do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 202). Program, przekazany przez Głównego Lekarza Weterynarii Ministrowi Finansów do uzgodnień zgodnie z art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), spełnia wymagania określone w art. 57 ust. 2 ww. ustawy. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1), programy zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura, stadach brojlerów gatunku kura oraz w stadach indyków rzeźnych, mogą być współfinansowane przez Unię Europejską. Główny Lekarz Weterynarii, po uzgodnieniu przedmiotowych programów z Ministrem Finansów – pod względem finansowym oraz z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi – pod względem merytorycznym, wystąpił do Komisji Europejskiej z wnioskiem o ich zatwierdzenie. W opublikowanym 25 lutego 2021 roku raporcie opracowanym wspólnie przez Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności i Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób pt.: „Rapid outbreak assessment - Multi-country outbreak of Salmonella Enteritidis sequence type (ST)11 infections linked to poultry products in the EU/EEA and the United Kingdom” wykazano, że źródłem zakażeń Salmonella w Europie były m.in. produkty z mięsa drobiowego pozyskanego w Polsce. Na podstawie badań sekwencjonowania genomu bakterii, Wielka Brytania wykazała powinowactwo zakażeń pięciu osób szczepami Salmonella spokrewnionymi filogenetycznie ze szczepami, którymi zakażone były produkty z mięsa drobiowego pochodzące z Polski. W konsekwencji wygenerowanych w systemie RASFF powiadomień alarmowych dotyczących niebezpiecznej żywności pochodzącej z Polski, których liczba w latach 2017 – 2020 wzrosła ponad czterokrotnie, wiarygodność polskiego systemu urzędowej kontroli żywności jak i budowana latami dobra marka polskiej, zdrowiej i bezpiecznej żywności została na odczuwalnie zachwiana na arenie międzynarodowej. Główny Lekarz Weterynarii już w czerwcu 2020 roku podejmował doraźne działania administracyjne, zmierzające do ograniczenia zgłaszanych w

Broiler flocks of Gallus gallus

systemie RASFF przypadków związanych z zakażeniem mięsa drobiowego i produktów z mięsa drobiowego pochodzących z Polski pałeczkami Salmonella. Działania te były również szeroko konsultowane z przedstawicielami sektora branży drobiarskiej, środowiskami naukowym oraz Radą Sanitarno – Epizootyczną.

W konsekwencji trwających od czerwca 2020 roku uzgodnień, wypracowane zostały propozycje kluczowych zmian obowiązujących przepisów w odniesieniu do zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus), których odzwierciedleniem jest przedłożony przez Głównego Lekarza Weterynarii projekt nowelizacji wspomnianego na wstępie programu, który po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską i wdrożeniu do krajowego porządku prawnego jako rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi obowiązywał będzie na terytorium Polski do 31 grudnia 2022 roku.

Broiler flocks of Gallus gallus

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : [jpg](#), [jpeg](#), [tiff](#), [tif](#), [xls](#), [xlsx](#), [doc](#), [docx](#), [ppt](#), [pptx](#), [bmp](#), [pna](#), [pdf](#).
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Only use letters from a-z and numbers from 1-10 in the attachment names, otherwise the submission of the data will not work.

List of all attachments

		Attachment name	File will be saved as (only a-z and 0-9 and -_):	File size
			Total size of attachments :	